

[illegible]

$\mathbf{D} \rightarrow \mathbf{D}_j$, $\tilde{\mathbf{N}}, \tilde{\mathbf{N}} \in \mathbf{D}_m \mathbf{D} \pm \mathbf{D}^0$ $\mathbf{D}^{1/2} \mathbf{D}^0 \mathbf{D} \zeta \mathbf{D}^{1/4} \mathbf{D}^{1/4} \mathbf{D}_m \mathbf{D}^{1/2} \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{f} \tilde{\mathbf{N}}, \mathbf{D}$, $\tilde{\mathbf{N}} \pm \mathbf{D}_j, \tilde{\mathbf{N}}, \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^{3/4} \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{f} \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^{3/4} \tilde{\mathbf{N}}, \mathbf{D}^0 \tilde{\mathbf{N}} \in \mathbf{D}_m \mathbf{D}^{1/2} \mathbf{D}_m$ $\tilde{\mathbf{N}} \mathbf{f} \tilde{\mathbf{N}} \in \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^{3/4} \tilde{\mathbf{N}}, \mathbf{D}^0 \tilde{\mathbf{N}} \in \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^{3/4} \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{f} \mathbf{D}^3 \mathbf{D} \gg$
 $\mathbf{D}^0 \tilde{\mathbf{N}} \in \mathbf{N} \mathbf{f} \mathbf{D}^3 \mathbf{D}^0 \tilde{\mathbf{N}} \pm \mathbf{D}, \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{D}_m \mathbf{D}^2 \mathbf{D}, \mathbf{D}^0 \tilde{\mathbf{N}}, \mathbf{D}_m, \mathbf{D}^{1/2} \mathbf{D}^0$ $\tilde{\mathbf{N}} \mathbf{D}^2 \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^{3/4} \mathbf{D}^{1/2} \mathbf{D}^{3/4} \mathbf{D}^2 \mathbf{D}^{3/4} \tilde{\mathbf{N}} \pm \mathbf{D}, \tilde{\mathbf{N}}, \mathbf{D}^0 \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{S} \mathbf{D}_m$ $\tilde{\mathbf{N}} \mathbf{f} \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^0 \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{f} \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{f} \tilde{\mathbf{N}} \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{D}_m \mathbf{D}^{1/2} \mathbf{D}^{3/4} \mathbf{D}^2 \mathbf{D}_m$
 $\mathbf{D}^0 \mathbf{D}^{1/2} \mathbf{D}^0 \tilde{\mathbf{N}} \pm \mathbf{D}_m \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{S} \mathbf{D}^0$. $\mathbf{D} \cdot \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{D}, \mathbf{D} \gg$ $\tilde{\mathbf{N}} \mathbf{D}_m \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{f} \mathbf{D}^2 \mathbf{D}_m \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^{3/4} \mathbf{D}^{1/4} \mathbf{D}_m \tilde{\mathbf{N}} \in \mathbf{D}_m \mathbf{D}^{1/2}$, $\tilde{\mathbf{N}} \mathbf{D}^2 \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^0 \mathbf{D}$, $\mathbf{D} \cdot \mathbf{D}^0 \tilde{\mathbf{N}} \in \mathbf{D}_m \mathbf{D}$. $\mathbf{D} \zeta \tilde{\mathbf{N}} \in \mathbf{D}^{3/4} \mathbf{D}^{1/4} \mathbf{D}, \tilde{\mathbf{N}} \tilde{\mathbf{N}}^{\text{TM}} \mathbf{D}_m \mathbf{D}^{1/4}$
 $\tilde{\mathbf{N}} \mathbf{f} \mathbf{D} \cdot \tilde{\mathbf{N}}, \mathbf{D}^{3/4} \mathbf{D}, \mathbf{D}^0 \mathbf{D}_m \tilde{\mathbf{N}} \in \mathbf{D}, \tilde{\mathbf{N}}, \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^{1/4} \mathbf{D} \zeta \tilde{\mathbf{N}} \in \mathbf{D}_m \mathbf{D} \zeta \mathbf{D}^{3/4} \mathbf{D} \cdot \mathbf{D}^{1/2} \mathbf{D}^0 \tilde{\mathbf{N}}, \tilde{\mathbf{N}}^{\text{TM}} \mathbf{D}^2 \mathbf{D}$, $\mathbf{D}^0 \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^0 \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{D}_m \mathbf{D}^{1/2} \mathbf{D}_m \mathbf{D}^0 \mathbf{D}_m \tilde{\mathbf{N}} \in \mathbf{D}_m \tilde{\mathbf{N}} \pm \mathbf{D}$, $\mathbf{D} \zeta \mathbf{D}^{3/4} \mathbf{D}^{1/2} \mathbf{D}^0 \mathbf{D}^2 \tilde{\mathbf{N}}$
 $\tilde{\mathbf{N}} \in \mathbf{D}^0 \mathbf{D} \cdot \mathbf{D} \gg \mathbf{D}^{3/4} \mathbf{D}^3 \mathbf{D}^0 \mathbf{D} \cdot \mathbf{D}^0 \tilde{\mathbf{N}}, \mathbf{D}^{3/4}$, $\mathbf{D} \zeta \tilde{\mathbf{N}} \in \mathbf{D}, \mathbf{D}^{1/4} \mathbf{D}_m \tilde{\mathbf{N}}, \mathbf{D} \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{D}_m \mathbf{D}^{1/4} \mathbf{D}^{3/4} \mathbf{D}$, $\tilde{\mathbf{N}} \mathbf{f} \mathbf{D} \cdot \mathbf{D}^2 \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{f} \tilde{\mathbf{N}} \pm \mathbf{D}^0 \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{S} \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{f} \mathbf{D}$, $\tilde{\mathbf{N}} \mathbf{f} \mathbf{D} \cdot \mathbf{D}^{1/2} \mathbf{D}^0 \tilde{\mathbf{N}} \pm \mathbf{D}_m \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{S} \tilde{\mathbf{N}} \mathbf{f}$.

[illegible]
$$\mathcal{D}^{\dagger}\mathcal{D}\mu\mathcal{D}\rangle\rangle\mathcal{D}\mu\mathcal{D}^{1/2}\mathcal{D}^{\circ}\mathcal{D}\ddot{Y}\tilde{N}\in\mathcal{D}^{3/4}\tilde{N},\mathcal{D},\tilde{N}\rangle-\mathcal{D}\ddot{Y}\mathcal{D}\mu\tilde{N},\tilde{N}\in\mathcal{D}^{3/4}\mathcal{D}^{1/2}\mathcal{D},\tilde{N}\sim\mathcal{D}\mu\mathcal{D}^2\mathcal{D},\tilde{N}\rangle$$

Vlada RatkoviÄ± Ä±ita Ä±½ivoradovu Poeziju

Lidija UÅ¾areviÄ±

Å½ivorad i Jelena

Â½ivorad i Jelena

Publika

Â½ivorad i Jelena

O AUTORU

Sonja VeselinoviÄ†

NAJPRAVEDNIJI MEÄ•U SVETOVIMA

(Â½ivorad NedeljkoviÄ†: Ovaj svet, Arhipelag, Beograd, 2009)

Nakon Ä½to je prethodnom zbirkom, Drugi neko (2005), dosegao svojevrstan vrhunac odreÄ•enog poetiÄ•kog usmerenja, ali i zapoÄ•eo njegovu problematizaciju, u svojoj novoj knjizi Â½ivorad NedeljkoviÄ† pravi uoÄ•ljiv, ali ne radikalan zaokret, u poetiÄ•kom i tematsko-motivskom smislu. Minucioznost, rasuta asocijativnost i intuitivnost u izrazu lagano se svode i sleÄ¾u, kao da se paÄ¾nja sa virtuozne verbalne slike preusmerava na mentalnu sliku, na osobenu vizuru prosvetljenog subjekta. Tako se i prostor svakodnevice i intime nameÄ†e pesmi, ali ne kao ogoljena privatnost, no posredovano, smireno, poput dragocenog iskustva nekog drugog. No, prividna jednostavnost i prozirnost mogu zavesti samo Ä•itaoca koji pesmu Ä•ita jedanput. Ponovljenim Ä•itanjem ona nas uvlaÄ•i u svoj osobeni svet, prelomljen kroz svest krotkog Kandida, izbrazdan roditeljskim kardiogramom, zasut perjem neustraÄ½ivih ptica.

U uvodnoj pesmi, autopoetiÄ•ki naslovljenoj â€žNadmoÄ† metaforeâ€•, uoÄ•ava se jedan od dominantnih stvaralaÄ•kih postupaka zbirke, a njena izdvojena pozicija ukazuje na to da fluidno pretakanje slika stvarnosti i mentalnih slika natkriljuje Ä•itavu knjigu. Opis sukoba jastreba i crvendaÄ†a iz knjige Ptice boÄ¾aja stvorenja opstaje u mislima lirskog subjekta i ukljuÄ•uje ga, naizmeniÄ•no kao plen i grabljivca. Ali stvaralaÄ•ka misao, posednuta pticama, asocijativno ipak dolazi do Ä•eve, tog drevnog simbola pesnika i pesniÄ½tva, â€žizazova svim metaforama oblika i bojaâ€•. Prvi deo pesme oblikuje, dakle, putem razloÄ¾ene slike, jedno razvijeno poreÄ•enje, koje svoj vrhunac doseÄ¾e u drugom delu. Jer, on poÄ•inje citatom iz Ä•eljeve â€žÄ½eviâ€• i upravlja se ka fi guri pesnika, lakog poput crvendaÄ†a, no odvaÄ¾anog da svoj posed od moÄ†nog sveta-jastreba odbrani. â€žAli stvaram i nadu, i veru/ Da mogu izaÄ†i na kraj s napasnikom/ I oterati ga lako, bez tugeâ€•, dok Ä•itav Ä†e okruÄ½iti neki posveÄ†enik da prouÄ•i i posvedoÄ•i silnu nadmoÄ† i zanos. Kao Ä½to se, u prvom delu pesme, asocijativni niz razvio u nekoliko koraka, tako se, u drugom delu, mentalna slika vraÄ†a njegovim stopama i, na taj naÄ•in, usloÄ¾anjava i osveÄ¾ava poznatu, Ä•esto pesniÄ•ki rabljenu simboliku.

Mislim da nije neprikladno, povodom ove knjige koja tako neÄ¾no progovara o roditeljstvu, o deÄ•jem svetu i igrama, uporediti ovaj postupak sa jednom igraÄ•kom. ReÄ• je o povrÄ½ini na kojoj se slika menja zavisno od ugla posmatranja. Te dve slike najÄ•eÄ½te imaju nekoliko zajedniÄ•kih taÄ•aka, linija ili oblika, Ä½to se naroÄ•ito primeÄ†uje pri onom â€žmeÄ•upogledu pod kojim se vidi malo od jedne i malo od druge, jednom reÄ•ju, kaos. Upravo takvim, haotiÄ•nim, pokazuje se i svet oko nas, ovaj svet, u meÄ•upogledu. MeÄ•utim, pod moÄ†nim pesniÄ•kim pogledom prizor se udvaja i obe su slike naporedo prisutne, ona poÄ•etna, poticajna, i ona zavrÄ½na, skrivena iza nje. Poput laliÄ½evske paslike izvire NedeljkoviÄ†eva mentalna slika i time zapoÄ•inje smisaona klackalica, koju Ä†e neko negde sluÄ¾ajno zaustaviti za sebe. Neko kao posveÄ†eni Ä•italac.

ReÄ• je, neretko, o Ä•oveku zamiÄ½ljenom pred prizorima prirode. Tako stabla Ä½ume nalikuju olovkama uzdignutim na radnom stolu (â€žZemlja i neboâ€•), a oblaci i obronci dirkama koje sviraÄ• sa visina ozarenjem pokreÄ†e (â€žDirkaâ€•). PejzaÄ½ mislima i lako se preoblikuje u joÄ½ neÄ½to Ä½to se moÄ¾e videti, neÄ½to moÄ¾da trajnije, poput â€žmisli o plavetniluâ€•. â€žIdu polje/ MoÄ¾eÄ½ videti bezbroj granica,/ Linija koje dele neÄ½to od neÄ½eg./ Ili bar zamisliti moÄ¾eÄ½/ MnoÄ½tvo istovremenih nadiranja/ A vidiÄ½ tek vagone teretne,/ Prugu, u travi,/ Ä½istu izduÄ¾enu misaoâ€• (â€žU istom htenjuâ€•). Sve Ä½to se vidi moÄ½ trajnije odraziti u mislima, a da pri tom ne zna da je vidljivo, da je miÄ½ljeno. Prizor je bez proÄ½losti i buduÄ½nosti, ali je pesnikova misao podstaknuta, pa mu ona daruje pokretne slike â€žpredviÄ½anja, slutnje, Ä•oveku toliko svojstvene, i tumaÄ•i neÄ½to kao sluÄ¾ajnost, neÄ½to kao Ä•udo, veÄ† prema udelu zanosu. â€žPogled zna za varku,/ I ne zastane/ Nego ide dalje,/ DodajuÄ†i sloj po sloj...â€• (â€žSpajanjeâ€•).

TematizujuÄ†i roditeljstvo kao nauk o vremenu, obostrano uÄ•enje i upoznavanje sveta, NedeljkoviÄ† takoÄ•e smenjuje vezane slike. Ja kao otac, ja kao dete, ili, s druge strane, ja kao otac, ja kao pesnik. Pitanje kako odjednom biti bolji Ä•ovek u zlokobnom okruÄ¾enju punom iskuÄ½jenja, kako se ukrotiti naoÄ½igled naivnog deÄ½jeg lica, fi gurira kao srÄ¾ ovakvih pesama. Tako se u pesmi â€žSenke plamenaâ€• traga za prvobitnim sinkretizmom, za iskonskom jednostavnoÄ½u drevnog sveta. U ta vremena pevanje nije bilo sukobljeno sa roditeljstvom, niti povezano sa cigaretama i opijatima. Kako pesmu vratiti poÄ•etnom â€žizmiÄ½ljanju reÄ•i/ i Ä½aputanju mladuncuâ€•? Vreme postaje sve dragocenije u tom nastojanju da se liÄ•no saobrazi imetku koji je sve izmenio, a osobito lice sveta. â€žSvaka reÄ• koju izrekoh, pokret koji / Darovah senci, vreme koje prisvojih â€ž/ Da sve me odasvud posmatra,/ OsluÄ½kuje i procenjuje,/ Da produbljuje me i senÄ•iâ€• (â€žPlodoviâ€•), jasnije je tÄ½kad lirskom subjektu. Kada â€žznanje o svetu iÄ½iliâ€•, otvoriÄ†e se prostor za novo uÄ•enje, Ä½istu spoznaju. Kada se u tebi razgrana grana, treba odvagnuti predstojeÄ†a znanja i neznanja, treba pokrenuti klackalicu. NaizmeniÄ•ne uloge u kojima se lirsko ja okuÄ¾ava Ä•esto su naglaÄ½ene dvodelnim strukturama pesama, kao u pesmi â€žPlenâ€•, gde se bdenje nad usnulim

sinom, koji sanja svoje prve snove, sna¾i se štanjem na sopstveno šebence, toplotu, zaštitnike. I tada san postaje najneuhvatljivija, a najtrajnija veza, dok se bdenje nad usnulim pokazuje kao sušinski bedem ispred zveri.

Pesnikove slike pokreću neobične tačke gledašta. U pesmi "Pogled" jedan grad otvara se ošima tvorca, šoveka i ma perspektivama koje tek ponekad naležu jedna na drugu. Grad "š ljubavlju graen i s obiljem ljubavi rušen" deluje skladno šoveku i deaku na vodi, dok pogled odgore šezne za neredom i neizvesnošću, za nedovršenošću, za obnovom stvorenog. U blicevima se neretko negativne slike i slutnje pesniku javljaju da odrede jedan prostor, sevnu nejasni kadrovi. "Od pomisli da hodam/ Po veš nevidljivoj krvi,/ Razboli se ovo telo,/ Iako zna da se i na šušnom mestu/ Postoji" (šMesta). Nasumično povezivanje slika prikazano je i u pesmi "šAlka", u kojoj lirski subjekt takoš sluti svoju zavisnost nekih nevidljivih šrtava i sa njima silazi pod zemlju, a svest o vešitoj nesvršenosti rata, o krvoproliću koje je uvek spremno da se obnovi u kakvoj pukotini, varira se u nekoliko navrata.

Ima u zbirci Ovaj svet i nekoliko pesama koje se grade na iskustvu apsurda i popinske usmerenosti na bukvalna znaenja idioma, pa i blage ironije i nepoverenja prema tehnološkoj evoluciji koja š nas sve jednog dana do detalja objasniti. Ali ipak preteš jedna naivna, krotka, iskrena pozicija i zapitanost nad svetom: "šA moš biti, Gospode,/ I mora d je tako, da je ovaj svet/ Zaista najpravedniji od svih,/ Samo što poezija nije stigla/ O tome da posvedoš, I sama zaglibljena u šivom blatu" (šMoš varaš). Meštim, izvesne su joj spoznaje ipak omogušene, one koje prizor pred oš u skrivenu lepotu. Tako se linije i ivice na autoputu pregibaju u šice kontrabasa, a negde, u predelu iza pogleda, šak i sabiraju. Pri vošnji, šuje se zvuk, iako se prsti što sviraju ne vide, škao da i asfaltni vrat vibrira, da sam sebe šupa i odvaj od podloge. Kao da sve vidljivo postoji, uzvišeno preoblikovano, još jednom, trajnije, mošnije, i svojim nešnim vibracijar pomera nam zacrtani put. I u takvom mešdejstvu potvršuje se Ovaj svet, a pesnik nam pruša svoju igrašku da osmotrimo one podebljane, znašajne linije za koje šemo se mošda uhvatiti u trenucima podela, u trenucima lišenosti.

Autor prikaza: Sonja Veselinović

Plakat

PROšITAJTE JOš !!!

LINKOVI:

<http://www.novosti.rs/code/navigate.php?id=12&.....Oselimovic>
<http://www.blic.rs/Kultura/Vesti/176939/Priznanje-poetskoj-knjizi-Ovaj-svet>
<http://polja.eunet.rs/polja461/461-27.pdf>

Sa decembarske promocije šivoradove knjige u Kraljevu:
http://kulturakv.blogspot.com/2009/12/blog-post_396.html
http://www.kv-biblio.org.rs/index.php?option=com_c.....p;Itemid=2